

Prekliate artefakty

Podivné,
ale pravdivé príbehy
najneslávnejších predmetov
sveta

J. W. Ocker

Prekliate artefakty

Prekliate artefakty

Podivné,
ale pravdivé príbehy
najneslávnejších predmetov
sveta

J. W. Ocker

IKAR

Cursed Objects

First published in English by Quirk Books, Philadelphia, Pennsylvania.

Copyright © 2020 by J. W. Ocker
Illustrations © 2020 by Jon MacNair

Translation © 2024 by Štefan Kočiš
Design © 2024 by LAYOUT s.r.o.
Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.
All rights reserved.

Všetky práva sú vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat', ukladať do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe či akýmkoľvek spôsobom – elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak – bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

J. W. OCKER PREKLIATE ARTEFAKTY Podivné, ale pravdivé príbehy najneslávnejších predmetov sveta

Z anglického originálu *Cursed Objects* (Quirk Books, Philadelphia 2020) preložil Štefan Kočiš.
Korektúry: Viktória Kamenská, Zora Špačková
Technická redaktorka: Renáta Hrabušická
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava
v roku 2024 ako svoju 2 216. publikáciu
v elektronickej podobe.
Prvé vydanie
Úprava obálky, sadzba a zalomenie do strán:
LAYOUT s. r. o., Bratislava

ISBN 978-80-551-9114-1

Venujem
Rebecce Gyllenhaal
za to, že ma vyslala
do tohto dobrodružstva

Obsah

12 Úvod

I. Prekliatie pod sklom

- 18 DIAMANT NÁDEJE
- 25 ĽADOVÝ MUŽ ÖTZI
- 29 MAORSKÉ TAONGA
- 33 TUTANCHAMÓNOVA HROBKA
- 39 VEČNÉ PREKLIATIE
- 40 MURAMASOVE MEČE
- 44 ZLOVESTNÁ MÚMIA
- 49 SILVIANOV PRSTEŇ

II. Prekliatie na cintorínoch

- 56 ČIERNA AGGIE
- 61 RUNOVÝ KAMEŇ BJÖRKETORP
- 66 TÍMÚROVA HROBKA
- 71 ČIERNY ANJEL
- 76 AKO SA PREKLÍNAJÚ PREDMETY
- 77 NÁHROBNÝ KAMEŇ CARLA PRUITTA
- 81 BRONZOVÁ DÁMA
- 86 SHAKESPEAROV HROB
- 91 TÁTO KNIHA JE PREKLIATA

III. Prekliatie na povale

- 94 OBRAZY PLAČÚCICH CHLAPCOV
- 98 KRESLO SMRTI BALEROY
- 103 SKRINKA DYBUK
- 109 VÁZA BASANO
- 113 PRSTEŇ RUDOLPHA VALENTINA

- 117 BÁBIKA ROBERT
122 VÚDÚ V NAŠOM KAŽDODENNOM ŽIVOTE
123 BUSBYHO STOLIČKA
127 ZAČAROVANÁ TRUHLICA

IV. Prekliatie v kameni

- 134 MALÝ MANNIE S ROHMI SVOJHO OTCA
139 KAMENŇ KLIATBY
145 MONOGRAM PATRICKA HAMILTONA
150 PREKLIATY STĽP
154 VŠETKY PREKLIATE KAMENE BOLI VRÁTENÉ
155 HEXHAMSKÉ HLAVY
160 JANTÁROVÁ KOMNATA
165 POKLAD PRIESMYKU CAHUENGA

V. Obchodovanie s prekliatymi predmetmi

- 173 BÁBIKA ANNABELLE
A WARRENOVA ZBIERKA
178 MÚZEUM PARANORMÁLNYCH JAVOV
JOHNA ZAFFISA
183 POŽEHNANÉ PREDMETY
184 STRAŠIDELNÉ MÚZEUM ZAKA BAGANSA
188 PUTOVNÉ MÚZEUM PARANORMÁLNYCH
JAVOV A OKULTIZMU
194 PREKLIATE PREDMETY NA EBAY

VI. Prečo nie sú tieto predmety prekliate?

- 200 MUMIFIKOVANÁ HLAVA
DÜSSELDORFSKÉHO UPÍRA
- 204 KRIŠTÁĽOVÁ LEBKA MITCHELLA-HEDGESA
- 209 MINIATÚRNE RAKVY Z ARTHUR'S SEAT
- 215 HOLLYWOODSKE BOSORKY
- 216 KNIHA VIAZANÁ V KOŽI JAMESA ALLENA
- 220 MECHANIZMUS Z ANTIKYTÉRY

VII. Prekliatie v stroji

- 226 PRAŽSKÝ ORLOJ
- 231 MAĎARSKÁ SAMOVRAŽEDNÁ PIESEŇ
- 235 PORSCHE 550 SPYDER JAMESA DEANA
- 240 0888-888-888
- 244 HRACÍ AUTOMAT S VIDEOHROU *BERZERK*
- 249 REŤAZOVÉ EMAILY
- 254 VEDA PREKLIATYCH ARTEFAKTOV

255 **Epilóg**

258 **Vybraná literatúra**

265 **Register**

271 **Poďakovanie**

272 **O autorovi**

Chceš túto knihu ukradnúť?

Čoskoro môžeš odvisnúť!

Vrany ti oči vydobú.

Stratíš tak svoju podobu.

**Keď budeš volať:
„Môj ty Bože!“**

Nič ti už veru nepomôže.

Úvod

Robím to nerád, ale musím vám povedať, že veľa zdanlivo neškodných predmetov vás môže obrať o všetku energiu. Dokonca vás môžu zabiť. Hovoríme o nich, že sú prekliate. Medzi prekliate predmety môže patriť váza, stolička, obraz, bábika: veci, ktoré všetci máme vo svojom dome, v podkroví a v pivnici. Môžu sa nachádzať v múzeách, pričom ich od návštevníkov oddeľuje iba tenká vrstva skla. Vyskytujú sa aj pod širým nebom v podobe obyčajných sôch alebo skál. Prekliate môže byť hocičo a najčastejšie to spoznáte, až keď je neskoro. Dobrá správa je, že vám v rozpoznávaní pomôže táto kniha.

Čo je teda prekliaty predmet? Tradične sa tak označuje neživá vec, ktorá prináša nešťastie, škodu alebo smrť tomu, kto ju vlastní alebo s ňou prišiel do kontaktu. Predmet sa môže stať prekliatym, keď ho začaruje človek, ktorý má silnú energiu a vedomosti z mystiky. Alebo to môže byť predmet, ktorý bol na mieste veľkej tragédie, absorboval temnú energiu ako batéria a napája ňou ďalšie tragické udalosti. Alebo môže ísť o inherentné zlo, od samého začiatku do samého konca označené nálepkou *Made in China*. Alebo možno je to všetko iba v našich hlavách.

Prekliate predmety vás môžu fascinovať, aj keď im neveríte. Pretože iná, menej paranormálna definícia prekliateho predmetu hovorí, že predmet zbiera príbehy – a konkrétnejšie tragédie. Predmety sú intimne spojené s ľudskými životmi. Vyrábame ich, žijeme s nimi, milujeme ich, niekedy nás s nimi dokonca pochovávajú, a ľudia sa ustavične ocitajú uprostred tragédie. Prekliate predmety sú tie, ktoré jednoducho boli nemými svedkami viacerých tragédií. Stali sa z nich záznamové prístroje, ktoré poskytujú príležitosti na opätovné rozprávanie o tragédiách.

Nechápte ma však zle. Aj v takomto prípade ide o kúzlo: ako je možné, že sa jedno obyčajné dubové kreslo spomedzi miliónov ďalších dubových kresiel na svete môže spájať s toľkými príbehmi o nešťastí a smrti (pozri Busbyho kreslo na str. 123)? Myšlienka, že prekliate predmety fungujú ako mechanizmy na rozprávanie tragédií v kultúre, tvorí síce jadro tejto knihy, to však neznamená, že sa nezahráme aj s koncepciou o pôsobení iných, ťažšie vysvetliteľných a zlovestnejších síl.

V tejto knihe sa pozrieme na krištáľové hlavy a strašidelné bábiky, miniatúrne kamenné hlavy a staroveké zbrane. Budeme sa venovať neslávne známej bábike Annabelle (str. 173) a Diamantu nádeje (str. 18). Počuli ste niekedy o malom Mannieovi s rohmi svojho otca (str. 134)? Pravdepodobne nie. Riskoval som a na niečo z toho som sa pozrel zblízka namiesto vás. Jeden artefakt som si dokonca vzal domov. Nazrieme do obchodovania s prekliatymi predmetmi, na to, kde *prekliatie* je cenené ako marketingový pojem a kde sa prekliate predmety zbierajú a vystavujú v múzeách a dokonca sa predávajú na eBay. Dozvieme sa, že prekliate môžu byť aj digitálne predmety a digitálna technika.

Skôr ako začneme, potrebujeme si ujasniť niektoré termíny. Prídavné meno *prekliaty* sa často zamieňa so slovami *strašidelný*

alebo *posadnutý*. No tieto tri slová neoznačujú rovnakú vlastnosť a rozdiel z nášho uhla pohľadu spočíva v prítomnosti či absencii inteligencie. Prekliate artefakty žiadnu nemajú. Sú to predmety, ktoré sa stali zdrojom nešťastia prostredníctvom niekoho, kto ich preklial, úmyselne alebo nešťastnou zhodou okolností. Na rozdiel od nich strašidelný predmet oplýva duchovnou inteligenciou, ktorá sa naň napojila, a podobne obývaný je aj posadnutý predmet, v tomto prípade démonickou entitou (hoci niektorí tvrdia, že predmet nemôže byť z technického hľadiska posadnutý, takí môžu byť len ľudia... aké šťastie pre nás). No strašidelné a posadnuté predmety môžu prakticky pôsobiť ako prekliate, keď prinesú nešťastie dostatočnému počtu ľudí, keď nás však iba vystrašia, potom nie sú prekliate.

Zoberme si napríklad svadobné šaty Anny Baker uložené v historickom múzeu Baker Mansion v Altoone v Pensylvánii alebo strašidelné zrkadlo v dome Myrtles Plantation v St. Francisville v Louisiane. Oba predmety sa pravidelne spomínajú v článkoch o prekliatych artefaktoch. V príbehoch o svadobných šatách Anny Baker sa zväčša hovorí, že sa samy premiestňujú a občas sa niekde zjaví duch ich nositeľky. Strašidelné zrkadlo v Myrtles Plantation odráža desivé postavy a občas sa na ňom zjavia odtlačky ruky. Oba prípady pôsobia naozaj strašidelne, no nespôsobujú sériu nešťastných udalostí, aké by mali vyvolať prekliate predmety.

Na účely tejto knihy som vylúčil aj prekliate predmety, ku ktorým chýbajú podrobne opísané príbehy. Napríklad múzeum Villa Zorayda v St. Augustine na Floride vystavuje egyptský koberec vyrobený z mačacej srsti, ktorou bola kedysi obalená mumifikovaná ľudská noha (aj tá je súčasťou exponátu). Niektorí tvrdia, že ide o najstarší existujúci koberec. Iní hovoria, že je prekliaty a zomrie každý, kto naň stúpi (preto je teraz zavesený

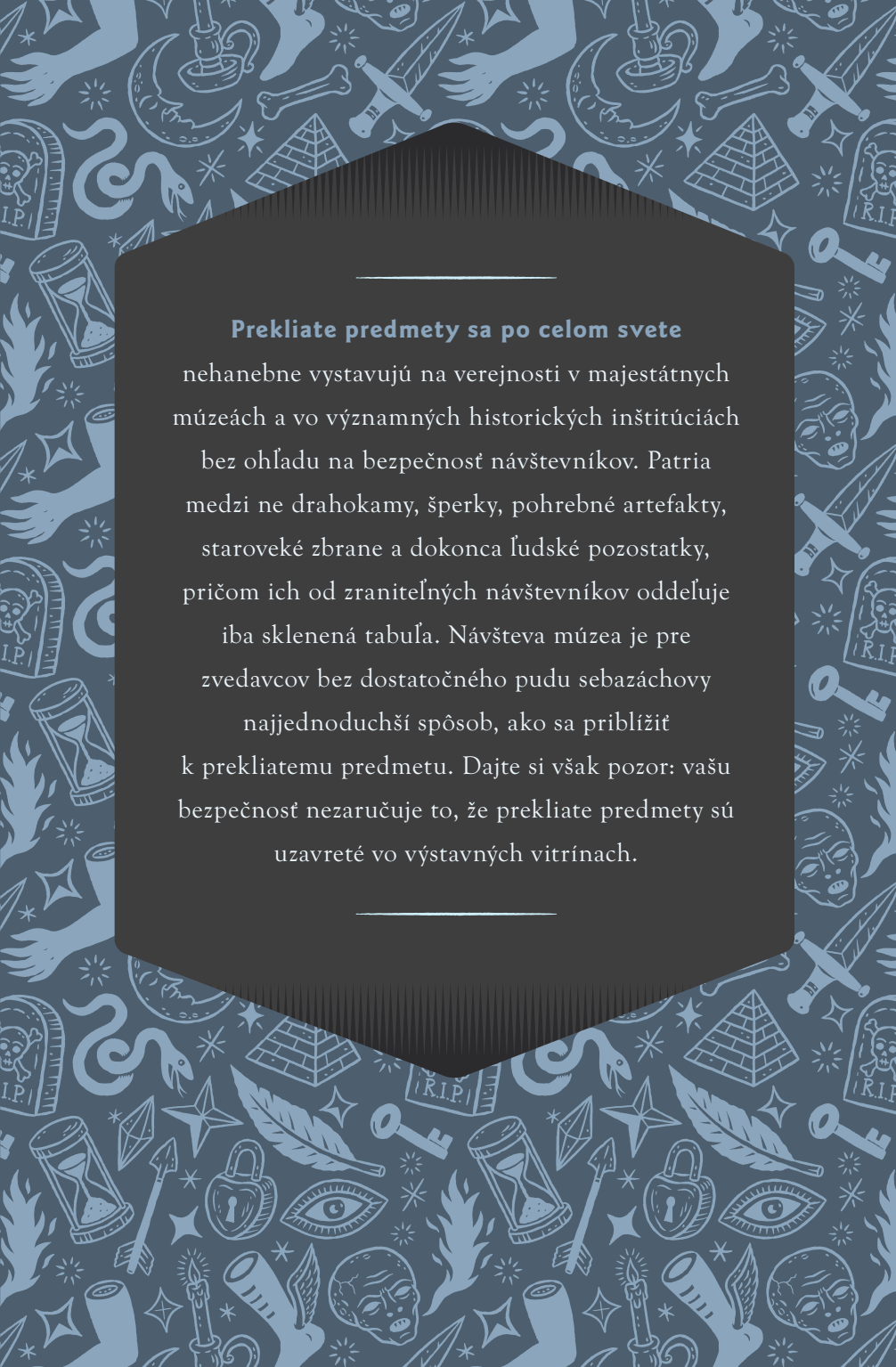

na stene). Avšak všetko, čo súvisí s jeho prekliatím, je zhrnuté v týchto troch vetách. Môže to byť fascinujúci predmet, no ťažko sa z neho dá vyťažiť nejaký relevantný príbeh.

Prekliate môžu byť nielen predmety. Môžu to byť ľudia alebo miesta, avšak tentoraz som si zvolil prekliate predmety. Rozhodol som sa riadiť jednoznačným pravidlom a položil som si provokatívnu otázku: „Mohol by som si nechtiac vybrať niečo také na blšom trhu alebo v antikvariáte a priniesť si to domov?“ Alebo: „Mohol by som sa toho dotknúť v múzeu a ostať navždy prekliaty?“ A okrem niekoľkých pozoruhodných výnimiek sa práve tomu venuje táto kniha.

Buďte preto obozretní. Váš život môžu zničiť nielen staroveké artefakty vykradnuté z rakiev zakopaných v exotickom podnebí. Môže to byť aj šálka na kávu na vašom pracovnom stole s nápisom *Nenávidím pondelky*, ktorú vám kúpila stará mama v garážovom výpredaji.

Prekliate predmety sa po celom svete

nehanebne vystavujú na verejnosti v majestátnych múzeách a vo významných historických inštitúciách bez ohľadu na bezpečnosť návštevníkov. Patria medzi ne drahokamy, šperky, pohrebné artefakty, staroveké zbrane a dokonca ľudské pozostatky, pričom ich od zraniteľných návštevníkov oddeľuje iba sklenená tabuľa. Návšteva múzea je pre zvedavcov bez dostatočného pudu sebazáchovy najjednoduchší spôsob, ako sa priblížiť k prekliatemu predmetu. Dajte si však pozor: vašu bezpečnosť nezaručuje to, že prekliate predmety sú uzavreté vo výstavných vitrínach.

Diamant nádeje

MIESTO PÔVODU:

BAŇA KOLLUR, INDIA

VÝZNAMNÍ VLASTNÍCI:

KRÁĽ ĽUDOVÍT XIV.,
KRÁĽ ĽUDOVÍT XVI., HENRY
PHILIP HOPE, PIERRE CARTIER,
EVALYN WALSH MCLEAN

ODHADOVANÁ HODNOTA:

200 AŽ 350 MILIÓNOV DOLÁROV

SÚČASNÁ LOKÁCIA:

PRÍRODOVEDECKÉ MÚZEUM
SPRAVOVANÉ SMITHSONOVÝM
INŠTITÚTOM, WASHINGTON,
D.C.

Diamant bol vytrhnutý z oka cyklopskej hinduistickej modly v Indii. Ukončil francúzsku monarchiu. Zničil členov novej americkej aristokracie. Ľudí, ktorí ho vlastnili alebo nosili, roztrhali psy, zastrelili ich, stali im hlavu, boli zhodení zo skál, vyhľadovali ich na smrť alebo sa utopili na palube topiacich sa lodí. Priviedol ľudí k samovraždám, do šialenstva a spôsobil smrť detí. Zabil Roda Serlinga. Inšpiroval k vytvoreniu fiktívneho drahokamu Srdce oceánu vo filme Jamesa Camerona *Titanic*.

Je to Diamant nádeje a je prekliaty.

Váži 45,52 karátu a je najväčším modrým diamantom na svete. Je to platonický ideál prekliateho predmetu. Má exotický pôvod a históriu, ktorá presahuje storočia, no je taký malý, že sa zmestí do vrečka. Ľahko ho niekto ukradne, môže sa stratiť alebo jednoducho zmiznúť. Má dosť vysokú cenu na to, aby si

ho niekto kúpil, obchodoval s ním či ho ukradol vo vznešenej atmosfére kráľovských komnát a súkromných lietadiel. Mnohí ho vlastnili a história jeho pôvodu a miesta jeho výskytu občas pripomínajú nákladnú hru s horúcim zemiakom. A, samozrejme, je naplnený tragédiami, ktoré ho sprevádzajú počas celej jeho existencie.

Avšak žiadne bežne proklamované tvrdenie spomenuté v prvom odseku tejto kapitoly – s výnimkou zmienky o filme *Titanic* – sa nedá overiť. Na tom však nezáleží. Skutočný príbeh Diamantu nádeje vrátane toho, ako sa dostal k tomu, že ho začali pokladať za prekliaty, je rovnako fascinujúci.

Jeho príbeh sa začína pred miliardou rokov niekoľko stoviek kilometrov pod zemskou kôrou. Prapôvodné sily stlačili uhlík

